

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Comisia drepturile omului și relații interetnice

AMENDAMENTE

la proiectul legii pentru modificarea unor acte normative (nr. 267 din 30. 06. 2022)

În temeiul art. 59 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996, urmare a examinării proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative nr. 267 din 30. 06. 2022 înaintez următoarele amendamente:

1) **La Art. II, pct. 3** la redacția propusă pentru alin. (2) art. 4 se completează la final cu următoarea propoziție: „, Acordul Parlamentului pentru reținerea, arestarea sau percheziționarea nu este necesar în cazul infracțiunilor prevăzute la art. 243, art. 324-326, art. 327, art. 328 și art. 330² din Codul penal”.

2) **La art. II, pct. 5** va avea următorul cuprins:

”5. Articolele 7 și 8 vor avea următorul cuprins:

Articolul 7. Selectarea candidaților la funcția de Avocat al Poporului

(1) Pentru selectarea candidaților la funcția de Avocat al Poporului se instituie o comisie parlamentară specială, alcătuită din trei membri ai Comisiei drepturile omului și relații interetnice și trei membri ai Comisiei juridice, numiri și imunități desemnați de acestea, cu respectarea reprezentării proporționale a majorității și a opoziției parlamentare. Comisia parlamentară specială organizează concursul public de selectare a candidaților la funcția de Avocat al Poporului conform regulamentului aprobat de aceasta.

(2) Informația despre organizarea și desfășurarea concursului, despre cerințele față de candidați și despre actele care urmează a fi prezentate se plasează pe pagina web oficială a Parlamentului și se publică în mijloacele de informare în masă cu cel puțin 20 de zile înainte de data desfășurării concursului.

(3) Procedura de organizare și desfășurare a concursului se bazează pe următoarele principii:

a) competiția deschisă, prin asigurarea accesului liber la concurs oricărei persoane care întrunește cerințele stabilite de lege;

b) transparența, prin oferirea de informații referitoare la modul de desfășurare a concursului tuturor celor interesați;

c) tratamentul egal, prin aplicarea în mod nediscriminatoriu a criteriilor de selectare și a condițiilor de desfășurare a concursului în raport cu toți candidații.

(4) CV-urile candidaților se plasează pe pagina web oficială a Parlamentului pentru consultarea publicului.

(5) Concursul se consideră valabil dacă la el participă cel puțin doi candidați pentru fiecare poziție anunțată în concurs. În cazul în care nu au fost depuse suficiente dosare de participare la concurs sau candidații nu întrunesc cerințele stabilite de prezenta lege, se anunță un concurs repetat, care se organizează în termen de 30 de zile.

(6) Concursul pentru selectarea candidaților la funcția de Avocat al Poporului se organizează cu cel puțin 3 luni înainte de expirarea mandatului Avocatului Poporului în exercițiu.

(7) Candidații sunt evaluați prealabil de către o comisie independentă de experți din care fac parte Ombudsmanul și câte un expert desemnat de Președintele Republicii Moldova, Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor, Consiliul Uniunii Avocaților și Consiliul pentru prevenire și eliminarea discriminării și asigurarea egalității. Ombudsmanul prezidează ședințele acestei comisii.

(8) În urma studierii dosarelor candidaților și interviuării candidaților, comisia independentă de experți emite un raport motivat în care indică candidatul sau candidații recomandați Parlamentului pentru numire în funcția de Avocat al Poporului. Raportul se publică pe pagina web oficială a Parlamentului.

(9) Informația privind rezultatele concursului se plasează pe pagina web oficială a Parlamentului.

Articolul 8. Procedura de numire în funcție

(1) Comisia parlamentară specială, în urma studierii raportului menționat la art. 7 alin (8) și interviuării candidaților recomandați și, dacă consideră necesar, a altor candidați, și a studierii dosarelor acestora, precum și a altor informații, selectează candidații care au acumulat cel mai mare punctaj la evaluare, câte 2 pentru fiecare poziție de Avocat al Poporului, și îi prezintă plenului Parlamentului pentru numire. Pentru fiecare candidat interviuat se întocmește un aviz argumentat.

(2) Se numește în funcția de Avocat al Poporului candidatul care a obținut votul majorității deputaților aleși. Dacă în primul tur de scrutin niciun candidat nu obține numărul necesar de voturi, candidatul/candidații cu cele mai multe voturi se înaintează pentru următorul tur de scrutin.

(3) În cazul în care nu s-a întrunit numărul necesar de voturi pentru numirea Avocatului Poporului, comisia parlamentară specială, în termen de 15 zile, anunță un nou concurs care va fi organizat și desfășurat în conformitate cu art.7.”.

3) Art. II se completează cu un punct cu următorul cuprins:

”La articolul 15:

la alineatul (3) cuvintele ”, în urma desfășurării unui concurs” se exclud;
alineatul (4) se abrogă.”

4) Proiectul se completează cu Art. IV cu următorul cuprins:

”Art. IV. – Prevederile art. II pct. 3 în partea ce ține de modificarea alin. (2) și alin. (3) a art. 4 din Legea nr. 52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul) intră în vigoare la expirarea a 6 luni de la data publicării”.

Argumentare: Prin amendamentul propus la pct. 1) se urmărește excluderea imunității Avocatului Poporului în cazul acuzării acestuia de corupere activă (art. 325 Cod penal) sau pasivă (art. 324 Cod penal), trafic de influență (art. 326 Cod penal), exces sau abuz de putere (art. 327 și 328 Cod penal), îmbogățirea ilicită și spălare de bani (art.243 Codul penal). Respectiv, în situațiile enumerate mai sus acordul Parlamentului pentru reținere, arestare sau percheziționarea Avocatului Poporului nu va fi necesară.

În rezultatul modificării Constituției prin Legea 70/2017 instituția Avocatul Poporului beneficiază de reglementare constituțională. Totodată, art. 59¹ nu prevede expres garanții constituționale privind imunitatea Avocatului Poporului, statuînd că, *pe durata mandatului, Avocatul Poporului este independent și imparțial. Acesta nu poate fi supus niciunui mandat imperativ sau reprezentativ. Avocatul Poporului nu răspunde juridic pentru opiniile exprimate în legătură cu exercitarea mandatului.*

Domeniul de aplicare a imunității Avocatului Poporului, conform modificărilor propuse prin pct. 3 din proiect, se extinde asupra cauzelor penale, cu excepția cazurilor de infracțiune flagrantă. Proiectul nu operează nici o distincție în funcție de natura și gravitatea faptei. Protecția imunității operează doar pentru anumite măsuri procesuale: reținere, arest sau percheziție.

Imunitatea Avocatului Poporului vine să asigure un grad adecvat de independență instituției și să instituie un mecanism adecvat de protecție în care să nu fie supusă presiunii necorespunzătoare sau hărțurii din partea societății. În același timp, regulile care instituie instituția imunității trebuie să fie justificate și să asigure un echilibru între necesitatea combaterii infracțiunilor, pe de o parte, și protecția independenței instituției, pe de altă parte.

O prevedere similară se regăsește și în Legea nr.544/1995 cu privire la statutul judecătorilor și aceasta nu este considerată ca fiind contrară independenței judecătorilor. În cazul săvârșirii de către judecător a infracțiunilor specificate la art.243, 324, 326 și 330² ale Codului penal al Republicii Moldova, precum și în cazul infracțiunilor flagrante, acordul Consiliului Superior al Magistraturii pentru pornirea urmăririi penale nu este necesar. În acest context, Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr.22/2013, a constatat această excepție drept conformă Legii Supreme.

Aceeași idee normativă a fost preluată prin proiectul de lege pentru modificarea art. 70 din Constituția Republicii Moldova, nr. 319/2021, care propune excluderea imunității deputatului în cazul săvârșirii de către acesta a celor mai grave infracțiuni de corupție și în cazul spălării banilor. În cazul acestor acuzații aduse deputatului, încuviințarea Parlamentului pentru reținere, arestare sau percheziționare și transmitere a cauzei în judecată nu va mai fi necesară.

Având în vedere lipsa reglementărilor de natură procesuală, aplicabile situațiilor de examinare de către Parlament a eventualelor cereri de ridicare a imunității Ombudsmanului, în vederea atragerii la răspundere penală a acestuia, prin amendamentul expus la pct. 4) se propune intrarea în vigoare a prevederilor legii, care instituie instituția imunității Ombudsmanului, la expirarea a 6 luni de la publicarea Legii. Raționamentul acestei intervenții normative rezidă în necesitatea stabilirii procedurii examinării cererilor privind ridicarea imunității Avocatului Poporului în proiectul Codului procedurilor parlamentare.

Amendamentele propuse la Art. II pct. 5 din proiect vizează modificarea procedurii de selectare a candidaților la funcția de Avocat al Poporului, prin evaluarea prealabilă a candidaților de către o Comisie independentă de experți, condusă de Ombudsmanul în exercițiul funcției și constituită din experți desemnați de Președintele Republicii Moldova, Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor, Consiliul Uniunii Avocaților și Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității.

Prin modificările propuse la articolul 15 din Legea nr. 52/2014 se urmărește scopul excluderii concursului la numirea în funcție a Adjuncților Avocatului Poporului de către Parlament la propunerea Avocatului Poporului, având în vedere statutul de demnitate publică a acestei funcții și numirea lor în funcție pe durata mandatului Avocatului Poporului.

Promovarea amendamentului dat urmărește scopul fortificării garanțiilor de independență a instituției Avocatului Poporului și nu este de natură să afecteze obiectivul general al proiectului.

Deputat în Parlament

